

การมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงของข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิด
ในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

PARTICIPATION IN RISK MANAGEMENT OF EXPLOSIVE ORDNANCE DISPOSAL
OFFICER, WORKING IN THE SOUTHERN BORDER THREE PROVINCES.

พัฒนพงษ์ สุรพิน¹

สุรางค์ ณรงค์ศักดิ์สกุล²

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีเพื่อ (1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงของข้าราชการทหารหน่วยทำลายวัตถุระเบิดในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงของข้าราชการทหารหน่วยทำลายวัตถุระเบิดในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตาม ภูมิฐานะ ประสบการณ์ในการทำงาน สังกัด และชั้นยศ (3) เพื่อศึกษา ความรู้ความเข้าใจของข้าราชการทหารเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของหน่วยทำลายวัตถุระเบิด ในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงกับการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงของข้าราชการทหารหน่วยทำลายวัตถุระเบิดในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ข้าราชการทหารหน่วยทำลายวัตถุระเบิดในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 143 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามชนิดประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งหาความเชื่อมั่นได้เท่ากับ .980 และแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ผลการวิจัยพบว่า (1) ข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิด ส่วนใหญ่ร้อยละ 70.63 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง (ช่วงคะแนน 6.46 - 11.61) และ (2) ข้าราชการทหารหน่วยทำลายวัตถุระเบิดมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.053, S.D. = .813) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า 1) ข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิด ในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ ภูมิฐานะ และสังกัด ต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (P = .038 และ .000 ตามลำดับ) แต่ด้านประสบการณ์ และด้านชั้นยศ ไม่แตกต่างกัน และ 2) ความรู้ความเข้าใจของข้าราชการทหารเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง มีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกัน ในระดับปานกลางกับการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง อย่างมีนัยสำคัญ .05 (r = .587, P = .000)

ABSTRACT

The purposes of this research were (1) to study participation in risk management of the explosive ordnance disposal officers working in the three southern border provinces, (2) to compare participation in risk management of the explosive ordnance disposal officers working in the three southern border provinces classified by rank of army, department, working experience and hometown, (3) to study knowledge and understanding about risk management of the explosive ordnance disposal unit officers working in the three southern border provinces, and (4) to study relationship between knowledge and understanding about risk management and participation in risk management of the explosive ordnance disposal officers. The

¹ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา โครงการ ศส.ม.รัฐศาสตร์ (ภาคพิเศษ) คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

² อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. โครงการ ศส.ม.รัฐศาสตร์ (ภาคพิเศษ) คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

samples used in this study were 143 explosive ordnance disposal officers working in three southern border provinces. The data were collected by a five-scale questionnaire which had .980 confidence value and a structured interview. The statistic tools used to analyze the data were percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance and Pearson product moment correlation coefficient with the level of statistical significance at .05.

The purposes of this research were The results showed that 1) most of the explosive ordnance disposal officers (70.63%) had knowledge and understanding about risk management at a moderate level (the interval scale was 6.46 - 11.61), and 2) the participation in risk management of the explosive ordnance disposal officers was at a high level ($\bar{X}$ = 4.053, S.D. = .813). The hypothesis testing showed that 1) hometown and department of the explosive ordnance disposal officers significantly affected the overall participation in risk management at the .05 level of significance (P = .038 and .000 respectively), but working experience and rank of army did not significantly affect their participation in risk management, and 2) the knowledge and understanding of explosive ordnance disposal officers positively and significantly correlated with participation in risk management at a moderate level (r = .587, P = .000).

บทนำ

สถานการณ์ความไม่สงบในภาคใต้ของประเทศไทยเป็นเหตุการณ์รุนแรงที่เกิดขึ้นในสี่จังหวัด ได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสี่อำเภอของจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภอจะนะ อำเภอนาทวี อำเภอเทพา และอำเภอสะบ้าย้อย ซึ่งเกิดมาจากปัญหาความขัดแย้งและแบ่งแยกดินแดนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีเหตุการณ์ลอบทำร้าย วางเพลิง วางระเบิด และจลาจลเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ว่าจะมีความเคลื่อนไหวในลักษณะต้องการแบ่งแยกดินแดนบริเวณปัตตานีมาเป็นเวลาหลายทศวรรษ แต่ความไม่สงบดังกล่าวเริ่มบานปลายขึ้นหลัง พ.ศ. 2547

โดยเมื่อวันที่ 4 มกราคม 2547 กลุ่มก่อความไม่สงบได้บุกโจมตีที่ตั้งหน่วยกองพันพัฒนาที่ 4 ค่ายกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ หรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่า "ค่ายปิเหล็ง" ต.ปิเหล็ง อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส ได้มีการสังหารเจ้าหน้าที่ทหาร 4 นาย จากกรณีดังกล่าว กรมสอบสวนคดีพิเศษ (ดีเอสไอ) ตั้งกักกระทรวงยุติธรรม คือหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบคดีปีละพัน และได้สรุปว่ามีพื้นที่หายไปคือ 413 กระบอ กขณะเดียวกันก็มีการลอบเผาโรงเรียนและจุดต่างๆ อีก 18 แห่งในคืนเดียวกัน นั่นคือจุดเริ่มต้นของความรุนแรงที่ได้ปะทุขึ้นมา หลังจากนั้นก็ตามด้วยการลอบวางระเบิด การลอบฆ่า และการลอบวางเพลิงตั้งแต่เดือน มกราคมจนถึงเดือน เมษายน 2547 และสถานการณ์ได้พัฒนารุนแรง เมื่อ 28 เมษายน เมื่อกลุ่มก่อความไม่สงบ ได้ปฏิบัติการครั้งใหญ่ ทำให้ผู้ก่อความไม่สงบเสียชีวิต 107 คน เจ้าหน้าที่ทหารและตำรวจพลีชีพ 5 นาย

(สถาบันข่าวอิศรา สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย, 2552)

จากปัญหาดังกล่าวในรายงานสถานการณ์ความไม่สงบที่จัดทำโดยหน่วยงานในพื้นที่ สถาบันข่าว อิศรา สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย (2556) ระบุว่า สถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วง 8 ปีที่ผ่านมา (ปี 2547-2555) ยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และก่อให้เกิดผลกระทบต่อการค้าเดินชีวิตของประชาชน และการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ลักษณะเหตุการณ์ความรุนแรงยังคงเป็นรูปแบบการลอบทำร้าย ลอบยิง วางระเบิด และทำลายทรัพย์สินของประชาชนและสถานที่ราชการ ในช่วงปี 2547-2555 (นับถึง 15 กรกฎาคม 2555) มีจำนวนเหตุการณ์ความไม่สงบเกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสงขลา รวม 13,085 เหตุการณ์ ส่งผลให้มีจำนวนผู้เสียชีวิตรวม 5,469 ราย และมีผู้บาดเจ็บจำนวน 9,653 ราย จากข้อมูลที่สถาบันอิศราได้รวบรวมขึ้นแสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ความรุนแรงและมีผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 หมวด 1 บททั่วไป มาตรา 1 ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว จะแบ่งแยกไม่ได้ และมาตรา 77 ที่กำหนดไว้ว่า "รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ และต้องจัดให้มีกำลังทหาร อาวุธยุทโธปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย จำเป็นและเพียงพอ เพื่อพิทักษ์รักษาเอกราช อธิปไตย ความมั่นคงของรัฐ สถาบันพระมหากษัตริย์ ผลประโยชน์แห่งชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเพื่อการพัฒนาประเทศ

กระทรวงกลาโหม (2551) มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักรจากภัยคุกคามทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยจัดให้มีกำลังทหารไว้เพื่อการรบหรือการสงคราม เพื่อปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์เพื่อการปราบปรามการกบฏและการจลาจล เพื่อช่วยการพัฒนาประเทศและเพื่อรักษาประโยชน์ของชาติ ในประการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด ตลอดจนดำเนินการอุตสาหกรรมเกี่ยวกับการป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร เพื่อประโยชน์ในการป้องกัน และรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักร และรักษาประโยชน์ของชาติ เว้นแต่การใช้กำลังทหารเพื่อปราบปรามการจลาจลให้เป็นไปตามที่กระทรวงกลาโหม กำหนด โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

ตามมาตราที่ 17 และ 18 แห่ง พรบ.การจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2551 ได้ระบุส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม และอำนาจไว้ว่า กองบัญชาการกองทัพไทยมีหน้าที่ควบคุม อำนาจการ สั่งการและกำกับดูแลการดำเนินงานของส่วนราชการในกองทัพไทยในการเตรียมกำลังการป้องกันราชอาณาจักร และการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังทหารตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดมีผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ กองทัพไทยมีส่วนราชการ ดังนี้ 1) กองทัพบก 2) กองทัพเรือ 3) กองทัพอากาศ 4) ส่วนราชการอื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา (กระทรวงกลาโหม, 2556)

จากสถานการณ์ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในปัจจุบันที่มีความรุนแรง เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก หน่วยงานภาครัฐจึงต้องส่งผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนธิกำลังทั้งทหาร ตำรวจ ลงพื้นที่เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านรักษาความสงบในพื้นที่ เพื่อให้ความช่วยเหลือ กลุ่มครองประชาชน เนื่องจากเห็นว่า การปฏิบัติการก็มีความเสี่ยงไม่ว่าจะเป็น การสนับสนุนสนธิกำลังปิดล้อมจับกุมกับหน่วยงานต่างๆ ตามที่ได้รับร้องขอ ปฏิบัติภารกิจเก็บกู้ พินิจศพ ทหาร ทำลายหรือทำให้สิ้นสภาพ ถอดแยกวัตถุระเบิด และภารกิจอื่นๆ เองก็ตาม ถือว่ามีความเสี่ยงทั้งนั้น เป็นหน้าที่จะต้องไปปฏิบัติในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างต่อเนื่อง เพื่อความสงบสุขและรักษาอธิปไตยของชาติต่อไป

ผู้วิจัยมีความตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงสนใจศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการ

บริหารความเสี่ยงของข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิดในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงของข้าราชการทหารหน่วยทำลายวัตถุระเบิดในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงของข้าราชการทหารหน่วยทำลายวัตถุระเบิดในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตาม ภูมิฐานะ ประสบการณ์ในการทำงาน สังกัด และชั้นยศ

3. เพื่อศึกษา ความรู้ความเข้าใจของข้าราชการทหารเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของหน่วยทำลายวัตถุระเบิด ในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงกับการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงของข้าราชการทหารหน่วยทำลายวัตถุระเบิดในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ประโยชน์ที่ได้จากการศึกษา

การศึกษานี้ทำให้ทราบถึง การมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงของข้าราชการทหารหน่วยทำลายวัตถุระเบิดในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตลอดจนทราบถึงปัญหา วิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค ในการปฏิบัติงานภายใต้ความเสี่ยงในพื้นที่เสี่ยงภัย เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการส่งเสริมการบริหารความเสี่ยงของหน่วยทำลายวัตถุระเบิดในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมถึงหน่วยงานอื่นๆ ที่มีความเสี่ยงในการปฏิบัติงานในพื้นที่เสี่ยงภัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการทหารหน่วยทำลายวัตถุระเบิดในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้งสิ้น 222 นาย โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มนายทหารชั้นสัญญาบัตร ทั้ง 3 เหล่าทัพ จำนวน 23 คน 2) กลุ่มนายทหารชั้นประทวน ทั้ง 3 เหล่าทัพ จำนวน 199 คน ช่วงระหว่าง ตุลาคม 2556 – ตุลาคม 2557 จำนวน 222 คน (กระทรวงกลาโหม, 2556)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาคำแนะนำการคัดเลือก และผู้ตัวอย่าง ดังนี้

กลุ่มนายทหารชั้นสัญญาบัตร ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงเพื่อตอบแบบสัมภาษณ์ จากนั้นนายทหารชั้นสัญญาบัตรแต่ละเหล่าทัพ โดยมี เหล่ากองทัพบก จำนวน 8 คน กองทัพอากาศจำนวน 1 คน กองทัพเรือจำนวน 1 คน รวมทั้งหมดจำนวน 10 คน

สำหรับการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างและผู้ตัวอย่างจากข้าราชการทหารหน่วยทำลายวัตถุระเบิดในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้งหมด

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประเภทเหล่าทหาร	จำนวนประชากร*	กลุ่มตัวอย่าง
เหล่าทหารบก	162	104
- นายทหารชั้นสัญญาบัตร	17	11
- นายทหารชั้นประทวน	145	93
เหล่าทหารเรือ	30	19
- นายทหารชั้นสัญญาบัตร	3	2
- นายทหารชั้นประทวน	27	17
เหล่าทหารอากาศ	30	19
- นายทหารชั้นสัญญาบัตร	3	2
- นายทหารชั้นประทวน	27	17
รวม	222	143

ที่มา: * กระทรวงกลาโหม, 2556

ขั้นตอนที่ 3 สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 143 คน โดยใช้ตารางเลขสุ่ม และมีเลขกำกับหน่วยรายชื่อทั้งหมดของประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ในเรื่อง ภูมิลำเนา อายุ สถานภาพระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน สังกัด รายได้รวมเฉลี่ยต่อ

โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมของข้าราชการหน่วยทำลายวัตถุระเบิดในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยหลักการคำนวณของ Yamane ดังสูตรต่อไปนี้ (สุพัตรา จุณณะปิยะ, 2546) จากการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 143 คน

ขั้นตอนที่ 2 จากจำนวนขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้จาก ข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิดในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 143 ตัวอย่าง ผู้วิจัยจะทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการแบ่งชั้นภูมิ (Proportional Stratified Random Sampling) ในแต่ละเหล่าตามสัดส่วน ดังนี้

เดือน และชั้นยศ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิด ในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ลักษณะคำถามเป็นแบบปรนัย โดยมีคำตอบ 3 ตัวเลือก คือ ถูกต้อง ไม่ถูกต้องและไม่แน่ใจ โดยกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

การตอบ	ได้คะแนน
ตอบถูกต้อง	1
ตอบไม่ถูกต้อง	0
ตอบไม่แน่ใจ	0

การแปลผลความหมายระดับคะแนนความรู้ความเข้าใจในรายคน โดยพิจารณาจากคะแนนที่ได้จากการตอบ

แบบสอบถาม เป็น 3 ระดับ คือ ระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ โดยคิดจากการหาค่าเฉลี่ย บวกลบส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นตัวกำหนดระดับและนำค่าเฉลี่ยของแต่ละคนเป็นตัววัดระดับ (บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ, 2546: 61)

มีความรู้ความเข้าใจใน ระดับสูง หมายถึง ได้คะแนนสูงกว่า ค่าเฉลี่ย+ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

มีความรู้ความเข้าใจใน ระดับปานกลาง หมายถึง ได้คะแนนระหว่าง ค่าเฉลี่ย + ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ถึง ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

มีความรู้ความเข้าใจใน ระดับต่ำ หมายถึง ได้คะแนนต่ำกว่า ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงของข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิดในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ลักษณะข้อคำถามเป็นมาตรวัดแบบ Rating Scale โดยกำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ค่า

เมื่อรวบรวมข้อมูลแล้ว จะใช้ ค่าเฉลี่ย แบ่งระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงของข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิด ในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ออกเป็น 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ ในการพิจารณา (Best, 1981: 182) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายถึง ข้าราชการทหารหน่วยทำลายวัตถุระเบิดมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง ระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายถึง ข้าราชการทหารหน่วยทำลายวัตถุระเบิดมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายถึง ข้าราชการทหารหน่วยทำลายวัตถุระเบิดมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึง ข้าราชการทหารหน่วยทำลายวัตถุระเบิดมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง ระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายถึง ข้าราชการทหารหน่วยทำลายวัตถุระเบิดมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง ระดับมากที่สุด

2. แบบสัมภาษณ์เป็นชนิดมีโครงสร้าง (Standardized or Structured Interview) โดยเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ และองค์ประกอบความเสี่ยงในการบริหารความเสี่ยงของข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิด

ในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิด ในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แบบสอบถาม ขอนหนังสือราชการจากคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน และดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ ข้าราชการหน่วยทำลายวัตถุระเบิด ในการปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลด้วยตนเอง

3. ระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลการทำวิจัย และวิเคราะห์ข้อมูล คือ ก.พ. – พ.ค. 2557

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติต่างๆ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

1. ความถี่ ร้อยละ ใช้อธิบายข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

2. ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้อธิบายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงของข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิดในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

3. ค่า t-test ใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างตัวแปรต้นที่แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ชั้นยศ กับตัวแปรตาม โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ค่า One – way ANOVA ใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างตัวแปรต้นที่มากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ได้แก่ ภูมิลำเนา อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน สังกัด รายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือน และชั้นยศ กับตัวแปรตาม โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กรณีที่พบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยใช้วิธีของ Fisher (Fisher's Least Significant Difference: LSD) ในการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ทั้งนี้ได้กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ (Pearson

Product Moment Correlation Coefficient) ใช้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงกับการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงของข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิดในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมี การแปลความหมายค่าความสัมพันธ์ เป็น 3 ระดับ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541: 315-316) ดังนี้

ค่า r	ระดับของความสัมพันธ์
0.71 – 1.00	มีความสัมพันธ์กันสูง
0.31 – 0.70	มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
0.01 – 0.30	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้กำหนดไว้ที่ระดับ .05

ผลการศึกษา

1. ข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิด ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคกลาง ร้อยละ 34.97 มีอายุ 31 - 40 ปี ร้อยละ 59.44 มีสถานภาพ สมรส ร้อยละ 58.04 มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. ร้อยละ 45.45 มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในหน่วยทำลายวัตถุระเบิดใน 3 จังหวัดชายแดน

ภาคใต้ 2 ปี ร้อยละ 29.37 ส่วนใหญ่สังกัดกองทัพบก ร้อยละ 72.73 มีระดับ/ชั้นยศนายทหารชั้นประทวน ร้อยละ 88.81 และมีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือน 15,001 - 25,000 บาท ร้อยละ 48.95

สำหรับผู้ตอบกลุ่มนายทหารชั้นสัญญาบัตร ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคกลาง ร้อยละ 50.00 มีอายุ 41 - 50 ปี ร้อยละ 50.00 มีสถานภาพ สมรส ร้อยละ 70.00 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 80.00 มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในหน่วยทำลายวัตถุระเบิดใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 2 ปี ร้อยละ 50.00 ส่วนใหญ่สังกัดกองทัพบก ร้อยละ 80.00 และมีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 30,000 บาท ร้อยละ 60.00

ส่วนผู้ตอบกลุ่มนายทหารชั้นประทวน ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคกลาง ร้อยละ 33.83 มีอายุ 31 - 40 ปี ร้อยละ 62.41 มีสถานภาพ สมรส ร้อยละ 57.14 มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. ร้อยละ 48.87 มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในหน่วยทำลายวัตถุระเบิดใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 1 ปี ร้อยละ 28.57 ส่วนใหญ่สังกัดกองทัพบก ร้อยละ 72.18 และมีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือน 15,001 - 25,000 บาท ร้อยละ 52.63 รายละเอียด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความถี่และร้อยละของข้อมูลปัจจัยด้านบุคคลของข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิด

ปัจจัยด้านบุคคล	กลุ่มนายทหารชั้น สัญญาบัตร (n1=10)		กลุ่มนายทหารทหาร ชั้นประทวน (n2=133)		รวม (n=143)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ภูมิลำเนา						
ภาคเหนือ	3	30.00	15	11.28	18	12.59
ภาคกลาง	5	50.00	45	33.83	50	34.97
ภาคตะวันออก	-	-	12	9.02	12	8.39
ภาคใต้	1	10.00	29	21.80	30	20.98
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1	10.00	32	24.06	33	23.08
อายุ						
18 - 30 ปี	2	20.00	24	18.05	26	18.18
31 - 40 ปี	2	20.00	83	62.41	85	59.44
41 - 50 ปี	5	50.00	23	17.29	28	19.58
51 - 60 ปี	1	10.00	3	2.26	4	2.80
สถานภาพ						
โสด	3	30.00	52	39.10	55	38.46
สมรส	7	70.00	76	57.14	83	58.04
หม้าย	-	-	5	3.76	5	3.50
ระดับการศึกษา						
ม.6 / ปวช.	2	20.00	27	20.30	29	20.28
อนุปริญญา/ปวส.	-	-	65	48.87	65	45.45
ปริญญาตรี	8	80.00	41	30.83	49	34.27
ประสบการณ์การปฏิบัติงาน						
0.5 ปี	-	-	4	3.01	4	2.80
1.0 ปี	2	20.00	38	28.57	40	27.97
2.0 ปี	5	50.00	37	27.82	42	29.37
3.0 ปี	-	-	27	20.30	27	18.88
4.0 ปี	2	20.00	16	12.03	18	12.59
5.0 ปี	-	-	4	3.01	4	2.80
6.0 ปี	-	-	4	3.01	4	2.80
7.0 ปี	-	-	1	0.75	1	0.70
8.0 ปี	-	-	2	1.50	2	1.40
12.0 ปี	1	10.00	-	-	1	0.70

ตารางที่ 2 ต่อ

ปัจจัยด้านบุคคล	กลุ่มนายทหารชั้นสัญญาบัตร		กลุ่มนายทหารทหารชั้นประทวน		รวม	
	(n1=10)		(n2=133)		(n=143)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สังกัด						
กองทัพบก	8	80.00	96	72.18	104	72.73
กองทัพอากาศ	1	10.00	18	13.53	19	13.29
กองทัพอากาศ	1	10.00	19	14.29	20	13.99
ระดับ/ชั้นยศ						
นายทหารชั้นสัญญาบัตร	10	100.00	6	4.51	16	11.19
นายทหารชั้นประทวน	-	-	127	95.49	127	88.81
รายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือน						
ไม่เกิน 15,000 บาท	-	-	7	5.26	7	4.90
15,001 - 25,000 บาท	-	-	70	52.63	70	48.95
25,001 - 30,000 บาท	4	40.00	49	36.84	53	37.06
มากกว่า 30,000 บาท	6	60.00	7	5.26	13	9.09

2. การวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง

ข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิดส่วนใหญ่ ร้อยละ 70.63 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง

อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในระดับต่ำ ร้อยละ 17.48 และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในระดับสูง ร้อยละ 11.89 รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความถี่และร้อยละของระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง

(n=143)			
ความรู้ความเข้าใจ	ช่วงคะแนน	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ระดับต่ำ	ต่ำกว่า 6.46	25	17.48
ระดับปานกลาง	6.46 - 11.61	101	70.63
ระดับสูง	สูงกว่า 11.61	17	11.89
รวม		143	100.00

3. การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง

ข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิดมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.053$, S.D.=.813) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่นๆ คือ ด้านการกำหนด

วัตถุประสงค์และกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยง ($\bar{X}=4.186$, S.D.=.722) รองลงมาคือ ด้านการจัดการความเสี่ยง ($\bar{X}=4.091$, S.D.=.856) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่นๆ คือ ด้านการติดตามประเมินผล ($\bar{X}=3.942$, S.D.=.973) รายละเอียดดังตารางที่ 4

3. การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง

ข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิดมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.053$, S.D.= .813) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่นๆ คือ ด้านการกำหนด

วัตถุประสงค์และกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยง ($\bar{X}=4.186$, S.D.= .722) รองลงมาคือ ด้านการจัดการความเสี่ยง ($\bar{X}=4.091$, S.D.= .856) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่นๆ คือ ด้านการติดตามประเมินผล ($\bar{X}=3.942$, S.D.= .973) รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงภาพรวม และรายด้าน

(n=143)			
การมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยง	4.186	.722	มาก
ด้านการค้นหาความเสี่ยง	4.049	.820	มาก
ด้านการประเมินความเสี่ยง	4.013	.914	มาก
ด้านการจัดการความเสี่ยง	4.091	.856	มาก
ด้านการติดตามประเมินผล	3.942	.973	มาก
ภาพรวม	4.053	.813	มาก

4. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงของข้าราชการทหาร จำแนกตามปัจจัยด้านบุคคล

ภูมิลำเนา พบว่า ข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิดที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยภาพรวม และด้านการค้นหาความเสี่ยงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P=.038$ และ .016 ตามลำดับ)

ประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่า ข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิดที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในหน่วยทำลายวัตถุระเบิดใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง ในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยภาพรวม และรายด้านทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

($P=.231$, .216, .264, .195, .484 และ .109 ตามลำดับ)

สังกัด พบว่า ข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิดที่มีสังกัดต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยภาพรวม และราย-ด้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P=.000$, .000, .000, .000, .000 และ .000 ตามลำดับ)

ระดับ/ชั้นยศ พบว่า ข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิดที่มีระดับ/ชั้นยศต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง ในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในด้านการประเมินความเสี่ยงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P=.038$) รายละเอียดดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง ในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
จำแนกตามปัจจัยด้านบุคคล

(n=143)

การมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง	ภูมิอำนาจ		ประสบการณ์การปฏิบัติงาน		สังกัด		ระดับ/ชั้นยศ	
	F	Sig.	F	Sig.	F	Sig.	t	Sig.
ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยง	2.281	.064	1.549	.216	12.931	.000*	.802	.424
ด้านการค้นหาความเสี่ยง	3.151	.016*	1.344	.264	15.213	.000*	.889	.375
ด้านการประเมินความเสี่ยง	2.075	.087	1.655	.195	11.523	.000*	2.178	.038*
ด้านการจัดการความเสี่ยง	2.334	.059	.729	.484	15.229	.000*	.994	.322
การติดตามประเมินผล	2.030	.094	2.255	.109	10.387	.000*	.764	.446
ในภาพรวม	2.616	.038*	1.479	.231	14.811	.000*	1.382	.180

5. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิดกับการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง ในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิดมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง ในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง ($P=.000$, $r=.587$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความรู้ความเข้าใจ

เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิดมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง ในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยง ด้านการค้นหาความเสี่ยง ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการจัดการความเสี่ยงและด้านการติดตามประเมินผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P=.000$, .000, .000, .000 และ .000 ตามลำดับ) โดยมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง ($r=.526$, .565, .618, .543 และ .500 ตามลำดับ) รายละเอียดดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิดกับการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง ในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภาพรวมและรายด้าน

(n=143)

การมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง		
	r	P-value	ระดับความสัมพันธ์
ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยง	.526*	.000	ปานกลาง
ด้านการค้นหาความเสี่ยง	.565*	.000	ปานกลาง
ด้านการประเมินความเสี่ยง	.618*	.000	ปานกลาง
ด้านการจัดการความเสี่ยง	.543*	.000	ปานกลาง
การติดตามประเมินผล	.500*	.000	ปานกลาง
ในภาพรวม	.587*	.000	ปานกลาง

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

สรุปผลการศึกษา

1. ข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิด มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง
2. ข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิดมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับมาก
3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงของข้าราชการทหาร จำแนกตามปัจจัยด้านบุคคล
 - 3.1 ข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิดที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง ในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยภาพรวมและด้านการค้นหาความเสี่ยงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 - 3.2 ข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิดที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน ในหน่วยทำลายวัตถุระเบิด ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง ในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 - 3.3 ข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิดที่มีสังกัดต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง ในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยภาพรวม และราย-ด้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 - 3.4 ข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิดที่มีระดับ/ชั้นยศต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง ในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในด้านการประเมินความเสี่ยงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิดมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง ในภาพรวม และรายด้าน ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยง ด้านการค้นหาความเสี่ยง ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการจัดการความเสี่ยงและด้านการติดตามประเมินผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นายทหารชั้นสัญญาบัตรแต่ละเหล่าทัพเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย ของหน่วยงาน

สรุปได้ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าหมายของหน่วยงานของ นายทหารชั้นสัญญาบัตร ที่ตอบว่า มีส่วนร่วมในการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าหมายของหน่วยงาน ให้เหตุผลไว้ว่า การกำหนดยุทธศาสตร์ หรือเป้าหมายของหน่วยงานเพื่อเอื้อประโยชน์ ในการควบคุมดูแลให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยปฏิบัติตามระเบียบ และแบบแผนการปฏิบัติประจำ ซึ่งเนื้องานที่ต้องปฏิบัติเพื่อลดความเสี่ยงต่อตัวบุคลากร อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ ต่างๆ ที่จะได้รับความเสี่ยงจากการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์ยังขึ้นอยู่กับสถานการณ์และต้องประเมินผลงานในแต่ละรอบ เนื่องจากต้องกำหนดเป้าหมายและคุณภาพแวดล้อมของการปฏิบัติพร้อมทั้งคอยวิเคราะห์สถานการณ์ที่จะส่งผลกระทบกลับมาและมีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูลต่างๆ ที่มีแนวโน้มต่อการเสี่ยงในการปฏิบัติงาน เพื่อนำผลที่ได้จากการประเมิน ไปใช้ในการกำหนดระเบียบแบบแผนใหม่ในอนาคต

ส่วนนายทหารชั้นสัญญาบัตร ที่ตอบว่า ไม่มีส่วนร่วมในการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าหมายของหน่วยงาน ให้เหตุผลไว้ว่า เนื่องจากหน่วยงานไม่ได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย ไว้เป็นลายลักษณ์ อักษร เนื่องจากเป็นหน่วยปฏิบัติ ไม่ได้เป็นหน่วยที่สามารถกำหนดแผนแต่สามารถให้ข้อมูลแก่หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย ได้ อย่างไรก็ตาม หน่วยงานในระดับสูงได้กำหนดไว้อยู่แล้ว รวมถึงมีการกำหนดระดับชุดปฏิบัติการ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของกำลังพลเป็นหลัก และมีการกำหนดชุดปฏิบัติการไว้อยู่แล้ว

สรุปว่า บางหน่วยงานมีส่วนร่วมในการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าหมายของหน่วยงาน บางหน่วยงานไม่มีส่วนร่วมเป็นเพราะไม่ได้กำหนดไว้

ประเด็นที่ 2 จากการสัมภาษณ์นายทหารชั้นสัญญาบัตรเกี่ยวกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย ถึงความชัดเจนและครอบคลุมการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน สรุปได้ดังนี้ นายทหารชั้นสัญญาบัตร ที่ตอบว่า วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย มีความชัดเจนและครอบคลุม การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานให้เหตุผลไว้ว่า วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย ที่กำหนดไว้มีความชัดเจนและครอบคลุมทั้งหมดเพื่อให้การปฏิบัติภารกิจของหน่วยสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายไปในแนว

เดียวกัน ซึ่งทำให้ผู้ปฏิบัติงานรู้สึกมีความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน รวมทั้งประชาชนในพื้นที่อีกด้วย ประกอบกับหน่วยงานต้องมีโครงสร้างการจัดการ ที่ดี ในการปฏิบัติงาน เก็บกู้วัตถุระเบิดโดยจำเป็นต้องอ้างอิงกฎระเบียบที่มีความชัดเจน เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ได้รับการยกย่องมอบหมาย เฉพาะกิจโดยตรงและการบริหารสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นมีความเสี่ยงสูง การปฏิบัติของกำลังพลในทีมจึงจำเป็นต้องแบ่งหน้าที่ชัดเจน นอกจากนี้หน่วยทำลายวัตถุระเบิดยังต้อง ปฏิบัติตาม ระเบียบปฏิบัติประจำ หรือ (รปป.) ที่หน่วยจัดทำขึ้น และมีการกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่มีความปลอดภัยต่อทุกฝ่าย และรายงานผลที่เกิดขึ้นได้ไม่ว่าจะเป็นด้านลบหรือด้านบวก อีกทั้งมีการวางแผนที่ชัดเจนแน่นอนและเข้าใจง่ายต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรรวมถึง รปป. ในการใช้อุปกรณ์เก็บกู้

ส่วนนายทหารชั้นสัญญาบัตร ที่ตอบว่าวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย ไม่มีความชัดเจนและครอบคลุม ก่อให้เกิดการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน ให้เหตุผลไว้ว่าการปฏิบัติงานที่นอกเหนือภารกิจหลักที่รับผิดชอบนั้นมีความเสี่ยงเพิ่ม โดยไม่จำเป็นในทุกด้าน ไม่คุ้มค่าเสี่ยงและทำให้เจ้าหน้าที่เหนื่อยตรากตรำ ควรปฏิบัติตามแผน พันธกิจ เป้าหมาย ของหน่วยงานเท่านั้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นายทหารชั้นสัญญาบัตรแต่ละเหล่าทัพเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการค้นหาความเสี่ยง (Risk Identification) เพื่อทราบถึงความเสี่ยงต่างๆ ที่องค์กรต้องเผชิญอยู่ในการปฏิบัติงาน สรุปได้ดังนี้

หัวหน้าชุดและเจ้าหน้าที่จำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการค้นหาความเสี่ยง ตลอดจนประเมินความเสี่ยงเพื่อให้การปฏิบัติเกิดความปลอดภัย ความเสี่ยงต่างๆ ที่เผชิญอยู่จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงในขณะปฏิบัติและขณะดำเนินการในทุกเรื่อง รวมถึงการมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมทบทวนในงานที่เกี่ยวข้องตามหน้าที่ของตนเอง ตลอดจนการฝึกเพื่อรองรับกับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในสถานการณ์เฉพาะหน้า ชักซ้อมแผนเผชิญเหตุ เพื่อให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน นอกจากนี้ยังมีส่วนร่วมในการค้นหาความเสี่ยง อันอาจจะสืบเนื่องจาก วัสดุ อุปกรณ์ที่ขาดการบำรุง ดูแล รักษา เพราะเป็นผู้ปฏิบัติจึงจะต้องป้องกันความเสี่ยงในทุกด้าน เมื่อมีการออกไปปฏิบัติงานหรือฝึกซ้อมจะสามารถระบุน้ำหนักความเสี่ยงที่เผชิญอยู่ได้ อีกทั้งยังร่วมกัน ค้นหาพิจารณาการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันการเกิดความเสียหาย ลดการสูญเสียบุคลากร ประชาชน เครื่องมือ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ หรือบาดเจ็บ ทั้งร่วมกัน ประเมิน วิเคราะห์ เพื่อค้นหา

ความเสี่ยงจากยุทธวิธีของผู้ก่อการร้าย ในการวางระเบิดเจ้าหน้าที่ และชุมทำร้ายกลุ่มเป้าหมาย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นายทหารชั้นสัญญาบัตรแต่ละเหล่าทัพเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) ในด้านต่างๆ เพื่อวัดความรุนแรงของความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน เพื่อที่จะนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการเลือกวิธีการที่สามารถรองรับความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม สรุปได้ดังนี้

ด้านการปฏิบัติงาน เก็บกู้วัตถุระเบิด การปฏิบัติงานทุกครั้งต้องประเมินความเสี่ยงในการปฏิบัติที่มีความรุนแรงมากขึ้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในงานเก็บกู้วัตถุระเบิดการประเมินความเสี่ยงที่มีอยู่นั้น สามารถจัดการกับความเสี่ยงให้ลดระดับลงได้ควรสวมใส่อุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน และให้ความสำคัญต่อวิธีการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด มีการจัดให้มีการประชุมวางแผนขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อวิเคราะห์หาแนวทางที่ดีที่สุดและมีความปลอดภัยสูงสุด เพื่อให้การแก้ไขปัญหาคล่องตัวได้ดียิ่งขึ้น

ด้าน วัสดุ / อุปกรณ์ ควรจัดหาเครื่องมือพิเศษที่ทันสมัยกับสถานการณ์และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ การปฏิบัติงานในพื้นที่เสี่ยงภัยบ่อยครั้งมีโอกาสที่จะทำให้เกิดการชำรุด บ่อย โดยเฉพาะเครื่องมือสื่อสารเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติจำเป็นต้องดูแลเครื่องมือให้ใช้งานได้ทุกครั้งและควรมีการบำรุงรักษา วัสดุ / อุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพที่ดี มีการตรวจสอบสภาพการใช้งานสม่ำเสมอตลอดอายุการใช้งานของวัสดุ / อุปกรณ์ต่างๆ ให้ใช้งานได้อยู่เสมอ

ด้านสภาพพื้นที่ที่ไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานร่วมกันควรให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และควรมีการวางแผนการปฏิบัติงานให้มากกว่าปกติในกรณีพื้นที่ที่ไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงที่ไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน ในการก่อเหตุในแต่ละครั้ง ผู้ก่อการร้าย ย่อมหาทางที่จะทำให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้วยความยากลำบาก เช่น ลอบก่อเหตุในเวลากลางคืนทำให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติภารกิจด้วยความยากลำบากและอันตรายสูง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นายทหารชั้นสัญญาบัตรแต่ละเหล่าทัพเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการความเสี่ยง (Risk Response) สรุปได้ว่า

นายทหารชั้นสัญญาบัตร ที่ตอบว่ามีส่วนร่วมในการจัดการความเสี่ยง (Risk Response) ของหน่วยงาน มาก มีความคิดเห็นว่า ในการปฏิบัติงานในพื้นที่เสี่ยงภัยนั้นมีผลต่อชีวิต จำเป็นต้องคำนึงถึงความเสี่ยงอย่างรอบด้านมีการวางแผน

ก่อนปฏิบัติงานอย่างรัดกุม หากไม่ปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัดอาจส่งผลกระทบต่อชีวิตของตนเองและอาจส่งผลกระทบต่อชีวิตของผู้อื่นด้วย เจ้าหน้าที่ควรได้รับการทบทวนฝึกซ้อมขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อการเตรียมพร้อม และมีการฝึกใช้เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่อย่างสม่ำเสมอ

ส่วนนายทหารชั้นสัญญาบัตร ที่ตอบว่ามีส่วนร่วมในการจัดการความเสี่ยง(Risk Response) ของหน่วยงาน น้อยมีความคิดเห็นว่า หน่วยต้นสังกัดมีแผนอยู่แล้วและเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทุกคนที่ต้องเข้ามามีส่วนร่วม

ส่วนที่เกี่ยวกับมาตรการจัดการความเสี่ยง สรุปได้ว่า นายทหารชั้นสัญญาบัตร ที่ตอบว่า เพียงพอ มีความคิดเห็นว่า มาตรการจัดการความเสี่ยงที่มีอยู่มีความเหมาะสมและครอบคลุมทั้งบุคคล อุปกรณ์ อาคาร และบ้านพักอาศัยเนื่องจากหน่วยงานที่สังกัดมีการรักษาความปลอดภัย และมีการฝึกทบทวนอยู่สม่ำเสมอและผู้ปฏิบัติงานมีการปฏิบัติตามกฎระเบียบและคำสั่งอย่างเคร่งครัด

ส่วนนายทหารชั้นสัญญาบัตรที่ตอบว่า ไม่เพียงพอ มีความคิดเห็นว่า การปฏิบัติหน้าที่ในการทำลายวัตถุระเบิดจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลาขึ้นอยู่กับสถานการณ์และเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น และในการปฏิบัติภารกิจต่างๆ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานยังขาดความเป็นเอกภาพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นายทหารชั้นสัญญาบัตรแต่ละเหล่าทัพเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการติดตามผลประเมินผล (Monitoring) สรุปได้ดังนี้

การนำข้อมูลมาวิเคราะห์และทำการฝึกในรูปแบบต่างๆที่ได้รับข้อมูลมา โดยดูจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และการรายงานการปฏิบัติว่าผลตอบรับกลับมาเป็นอย่างไรบ้าง มีการปรับแก้การฝึกซ้อมทบทวนขั้นตอนในการปฏิบัติงาน เพื่อวิเคราะห์หาข้อดีข้อเสียของงานที่ปฏิบัติทั้งก่อนและหลังเพื่อหาจุดบกพร่องและนำไปแก้ไขต่อไป ทั้งยังมีการติดตามผลประเมินผลในการปฏิบัติงานในแต่ละเดือน และการทำแบบสอบถามต่อบุคคลที่ติดต่อให้เจ้าหน้าที่ไปปฏิบัติงานว่ามีผลปฏิบัติงานที่เป็นความเสี่ยงมากน้อยเพียงใด และนำผลสำรวจแบบสอบถามมาเป็นผลการปฏิบัติงานในครั้งต่อไป

ข้อวิจารณ์

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงของข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิด ในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็น กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ จำนวน 143 คน

โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มนายทหารชั้นสัญญาบัตร มีจำนวน 10 คน และ (2) กลุ่มนายทหารชั้นประทวน จำนวน 133 คน

โดยผู้วิจัยมีข้อวิจารณ์เกี่ยวกับผลการศึกษาซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อวิจารณ์เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิด เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง

ข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิด ส่วนใหญ่จำนวน 101 คน (ร้อยละ 70.63) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง อยู่ในระดับปานกลาง (ช่วงคะแนน 6.46 - 11.61) รองลงมาคือ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับต่ำ (ช่วงคะแนน ต่ำกว่า 6.46) จำนวน 25 คน (ร้อยละ 17.48) และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับสูง (ช่วงคะแนน สูงกว่า 11.61) จำนวน 17 คน (ร้อยละ 11.89) ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า ข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิด ส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การบริหารความเสี่ยงเท่าที่ควรจะเป็น เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประเด็นเกี่ยวกับ การหลีกเลี่ยงความเสี่ยงคือการดำเนินการเพื่อหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจในระดับต่ำกว่าข้ออื่นๆ อาจเกี่ยวเนื่องจากการปฏิบัติงานที่มีความเสี่ยงในพื้นที่เสี่ยงภัยนั้น ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้โดยเป็นหน้าที่ซึ่งรับผิดชอบโดยตรง แต่เมื่อพิจารณาประเด็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารความเสี่ยง สามารถลดอัตราเสี่ยงชีวิตของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานพื้นที่เสี่ยงภัยได้ และ ประเด็น การบริหารความเสี่ยงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายและแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรนั้น กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจสูงกว่าข้ออื่นๆ อาจเนื่องมาจาก ในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิด ทุกคนในพื้นที่เสี่ยงภัยนั้นตระหนักดีว่า การมีความรู้ ความเข้าใจ และความพร้อม เป็นสิ่งสำคัญมีความมองข้ามหรือเพิกเฉย โดยข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิด ที่ปฏิบัติภารกิจในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะต้องมีความรู้ความสามารถในเรื่องวัตถุระเบิดและการเก็บกู้ในระดับดี เพื่อลดการสูญเสีย การได้รับบาดเจ็บ พิการ และเสียชีวิต นอกจากนี้ การที่ข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิด มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับการเก็บกู้หรือทำลายวัตถุระเบิด ยังสามารถสร้างขวัญและกำลังใจให้กับกำลังพลที่ปฏิบัติภารกิจในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้

รวมถึงชาวบ้าน ตลอดจนสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับชุมชนในการหันมาให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐได้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อวิจารณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง

จากผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิด มีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.053$, S.D. = .813) แสดงให้เห็นว่า ข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิด ให้ความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติภารกิจของข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิด ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากการปฏิบัติงานที่เสี่ยงและทำลายวัตถุระเบิดเป็นงานที่เสี่ยงอันตราย การได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้ช่วยลดความเสี่ยงและช่วยป้องกันชีวิตของผู้ปฏิบัติภารกิจและประชาชน นอกจากนี้การบริหารความเสี่ยงยังเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพและสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติภารกิจและไม่สร้างความกังวลให้กับเจ้าหน้าที่ในระหว่างปฏิบัติงาน

ข้อค้นพบดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดและคำกล่าวของกองทัพไทย (2551) ได้กล่าวถึงความเสี่ยงไว้ว่า องค์การภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันประเทศชาติไม่ว่าจะเป็นกองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ ทุกองค์การทุกหน่วยงานที่กล่าวนี้เป็นองค์กรที่มีความเสี่ยงได้ จากแผนยุทธศาสตร์กองทัพไทยได้ให้ความหมายของความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์หรือการกระทำใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นและจะส่งผลกระทบหรือสร้างความเสียหาย หรือความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การ

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงของข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิด ทั้งภาพรวมและรายด้าน มีข้อวิจารณ์ดังนี้

2.1 ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยง พบว่า ข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิด มีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.186$, S.D. = .722) แสดงให้เห็นว่า หน่วยทำลายวัตถุระเบิด มีโครงสร้างและสายบังคับบัญชาที่ชัดเจนเหมาะสมและเป็นระบบ ส่งผลให้การปฏิบัติภารกิจต่างๆ มีการประสานงานที่ดี รวดเร็ว และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นการ

สนับสนุนให้การปฏิบัติงานและเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีในการปฏิบัติภารกิจร่วมกันระหว่างข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิด กับประชาชน และเจ้าหน้าที่ของรัฐในพื้นที่ ทำให้การปฏิบัติภารกิจบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตามแผนยุทธศาสตร์ได้

ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสพกันจู (2553) ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อความเสี่ยงในการบริหารงานของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า (1) ความคิดเห็นต่อความเสี่ยงในการบริหารงานของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ และด้านการเงิน (2) ข้าราชการพลเรือนของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อความเสี่ยงในการบริหารงานของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รายด้านและโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (3) ข้าราชการพลเรือนของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อความเสี่ยงในการบริหารงานของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ด้านกลยุทธ์ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการเงิน และโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนในด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประเด็นเกี่ยวกับ มีส่วนร่วมในการแปลง วัตถุประสงค์เป้าหมายหรือแผนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม (พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมน้อยกว่าประเด็นอื่นๆ อาจเป็นไปได้ว่าหน่วยงานไม่ได้มีการกำหนดควิสิยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เนื่องจากเป็นหน่วยปฏิบัติไม่ได้เป็นหน่วยที่สามารถกำหนดแผนแต่สามารถให้ข้อมูลแก่หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการกำหนดควิสิยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าหมายได้ อย่างไรก็ตาม หน่วยงานในระดับสูงได้กำหนดไว้แล้ว รวมถึงมีการกำหนดระดับชุดปฏิบัติการ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของกำลังพลเป็นหลัก และมีการกำหนดชุดปฏิบัติการไว้แล้ว

2.2 ด้านการค้นหาความเสี่ยง พบว่า ข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิด มีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง ด้านการค้นหาความเสี่ยง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.049$, S.D. = .820) แสดงให้เห็นว่า การบริหารความเสี่ยงของหน่วยทำลายวัตถุระเบิดได้กำหนดให้ข้าราชการทหาร หน่วยทำลาย

วัตถุระเบิด มีส่วนร่วมในการเข้าไปตรวจค้นและพิสูจน์ทราบ วัตถุต้องสงสัย (Identify) โดยอาศัยหลักการของทีม โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของบุคคลเป็นสำคัญ นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการค้นหาความเสี่ยงจากสถานภาพอุปกรณ์ให้พร้อมสำหรับใช้งานและตรวจเช็คอยู่เสมอ รวมถึงการเก็บสถิติเกี่ยวกับความรุนแรงของเหตุการณ์ ลักษณะของการก่อเหตุในแต่ละพื้นที่ ตลอดจนข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุระเบิดที่ก่อเหตุ เป็นต้น แต่เมื่อพิจารณาประเด็นรายชื่อพบว่า เกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในการค้นหาความเสี่ยง จากการเข้าไปหาข่าวในพื้นที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมน้อยกว่าประเด็นอื่นๆ อาจเกี่ยวเนื่องจากเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่อาจจะไม่มีหน้าที่ในการออกนอกหน่วยเพื่อหาข่าวหรืออาจจะได้รับข่าวจากหน่วยข่าวกรองเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงสามารถเข้าไปเพื่อพิสูจน์ทราบและเก็บกู้วัตถุระเบิด ตามหน่วยข่าวกรองหรือผู้มีหน้าที่หาข่าวให้ข้อมูล

ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ เปล่งศรี ไวยคุณันท์ (2554) การมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงด้านความปลอดภัย ของสุขภาพมารดาและทารกของโรงพยาบาล ในสังกัดกองทัพบกความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงด้านความปลอดภัยของ สุขภาพมารดาและทารก อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการค้นหาความเสี่ยง ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ตัวแปรพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานที่ปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงด้านความปลอดภัยของสุขภาพมารดาและทารกแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.3 ด้านการประเมินความเสี่ยง พบว่า ข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิด มีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง ด้านการประเมินความเสี่ยง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.013, S.D. = .914) แสดงให้เห็นว่า การบริหารความเสี่ยงของหน่วยทำลายวัตถุระเบิดได้กำหนดให้ข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิด ร่วมกันประเมินความเสี่ยงก่อนเริ่มการปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิดทุกครั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินความเสี่ยงหายในด้านการปฏิบัติงาน โดยต้องคำนึงถึงความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนด้วย แต่เมื่อพิจารณาประเด็นรายชื่อพบว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินเพื่อจัดสรรทรัพยากรด้านวัสดุ/อุปกรณ์สำหรับบริหารความเสี่ยงของทีมและประเด็น มีส่วนร่วมในการประเมินเพื่อจัดสรรทรัพยากรด้านบุคลากรสู่ความสำเร็จในการทำงานเป็นทีมพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมน้อยกว่าประเด็นอื่นๆ อาจเกี่ยว

เนื่องมาจากเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่อาจจะไม่มีหน้าที่ในการจัดสรรทรัพยากรด้านวัสดุ/อุปกรณ์ และบุคลากรอาจเป็นไปได้ว่าเจ้าหน้าที่เป็นหน่วยปฏิบัติไม่ได้เป็นหน่วยจัดสรรด้านวัสดุ/อุปกรณ์ และด้านบุคคล จึงมีส่วนร่วมน้อยอาจขึ้นอยู่กับโครงสร้างของหน่วยบริหารเป็นผู้จัดสรร วัสดุ/อุปกรณ์ และบุคคล มาทำหน้าที่ในหน่วยแต่อาจจะสามารถร้องขอในการจัดสรร ทั้งนี้อาจจะขึ้นอยู่กับงบประมาณ การกิจและความเหมาะสมของหน่วย

ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ ธารชดา อมรเพชรกุล (2546) ศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาระบบบริหารความเสี่ยงในส่วนการพัสดุ สำนักบริหารแผนและการคลัง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบบริหารความเสี่ยงภายในสายงานทะเบียนและตรวจสอบพัสดุ ส่วนการพัสดุ สำนักบริหารแผนและการคลัง อันเป็นหน่วยงานนำร่องในการจัดทำระบบบริหารความเสี่ยงของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การจัดทำระบบบริหารความเสี่ยงจะเริ่มจากการกำหนดวัตถุประสงค์ของสายงานแล้วจึงทำการค้นหาความเสี่ยงต่างๆ อันเป็นอุปสรรคขัดขวางไม่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นั้น พบว่ามีความเสี่ยงอยู่ 14 ประเด็นด้วยกัน โดยความเสี่ยงของสายงาน 5 อันดับแรก ได้แก่สถานที่จัดเก็บพัสดุไม่เพียงพอ เจ้าหน้าที่ทำงานไม่ทัน เจ้าหน้าที่ทำงานผิดพลาด ผู้รับบริการไม่ให้ความร่วมมือ และเจ้าหน้าที่ได้รับอันตราย

2.4 ด้านการจัดการความเสี่ยง พบว่า ข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิด มีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง ด้านการจัดการความเสี่ยง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.091, S.D. = .856) แสดงให้เห็นว่า หน่วยทำลายวัตถุระเบิดได้กำหนดให้ข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิด คำนึงถึงความเสี่ยงต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น ปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด รวมทั้งเข้ารับการฝึกทบทวนเกี่ยวกับการตรวจค้นพิสูจน์ทราบ การเก็บกู้ และทำลายวัตถุระเบิดหรือวัตถุต้องสงสัยอย่างสม่ำเสมอ แต่เมื่อพิจารณาประเด็นรายชื่อพบว่า การมีส่วนร่วมวิเคราะห์ความเสี่ยงของหน่วยงานและประชาชน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมน้อยกว่าประเด็นอื่นๆ อาจเกี่ยวเนื่องจากเจ้าหน้าที่มีการฝึกทบทวนการปฏิบัติงานเป็นประจำ โดยสร้างโจทย์จำลองสถานการณ์จริง มีการให้อุปกรณ์เก็บกู้เป็นประจำ คำนึงถึงความปลอดภัยเป็นหลัก และได้บันทึกข้อมูลการปฏิบัติในการฝึกซ้อม และเก็บกู้ในสถานการณ์จริงทุกครั้งอยู่แล้ว การวิเคราะห์ความเสี่ยงและการตัดสินใจ จึงเป็นหน้าที่หลักของหัวหน้าชุดปฏิบัติ

ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ ณัชชัญญา ปัทมทัต

ดามันท์ (2553) ศึกษาเกี่ยวกับ การจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า (1) การจัดการความเสี่ยงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดปทุมธานี มีระดับความสำคัญอยู่ในระดับมาก และประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดปทุมธานี มีระดับความสำคัญอยู่ในระดับมาก (2) ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิภาพของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดปทุมธานี มีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับปานกลางที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 (3) การจัดการความเสี่ยงส่งผลต่อประสิทธิภาพ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดปทุมธานีอย่างมีระดับนัยสำคัญ ทางสถิติที่ 0.01

2.5 ด้านการติดตามประเมินผล พบว่า ข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิด มีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง ด้านการติดตามประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.942$, S.D. = .973) แสดงให้เห็นว่า หน่วยทำลายวัตถุระเบิดได้กำหนดให้ข้าราชการทหาร หน่วยทำลายวัตถุระเบิด มีส่วนร่วม ในการติดตามและประเมินผล ในด้านการค้นหาความเสี่ยง ด้านการประเมินความเสี่ยง และด้านการจัดการความเสี่ยงอยู่เสมอ เพื่อสรุปผลและประเมินผลใช้เป็นข้อมูลในการบริหารความเสี่ยงของเจ้าหน้าที่ ประชาชน และหน่วยงาน ทั้งยังมีการติดตามประเมินผลย้อนกลับ หลังจากการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงเพื่อเฝ้าระวังป้องกันความเสี่ยงต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นเพื่อลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้

ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับคำกล่าวของ กระบวนการในการดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงตามแนวทางของ The Committee of Sponsoring Organization of the Tread Way Commission (COSO) ในด้าน การติดตามผล (Monitoring) ซึ่งกล่าวว่า การติดตามผลเป็นขั้นตอนสุดท้าย แต่มีความสำคัญที่จะทำให้ผู้บริหารมั่นใจว่าการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้ดี โดยการติดตามประสิทธิผลของการบริหารความเสี่ยงที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เช่น

1) การติดตามผลเป็นรายครั้ง (Separate Monitoring) เป็นการติดตามประสิทธิผลเป็นครั้งคราวตามระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งการตรวจสอบการบริหารความเสี่ยงโดยฝ่ายตรวจสอบภายในขององค์กร

2) การติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงาน (Ongoing Monitoring) เป็นการติดตามที่รวมอยู่ในการดำเนินงานต่างๆ ตามปกติ เช่น มีการติดตามผลในระหว่างการประชุมคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง เป็นต้น

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงของข้าราชการทหารหน่วยทำลายวัตถุระเบิด ในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ผู้ศึกษาขอเสนอข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่อาจเป็นประโยชน์ต่อ นำใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการบริหารความเสี่ยงของหน่วยทำลายวัตถุระเบิดในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมถึงหน่วยงานอื่นๆ ที่มีความเสี่ยงในการปฏิบัติงานในพื้นที่เสี่ยงภัย ดังนี้

1. จากผลการศึกษาที่พบว่า ข้าราชการทหารหน่วยทำลายวัตถุระเบิดในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่ความรู้ปานกลางดังนั้นควรมีการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้กับข้าราชการทหารหน่วยทำลายวัตถุระเบิด และเจ้าหน้าที่รัฐ โดยฝึกอบรมเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงและควรมีการณรงค์ปรับทัศนคติและความคิดความเชื่อของข้าราชการทหารหน่วยทำลายวัตถุระเบิด และเปิดโอกาสให้ข้าราชการทหารหน่วยทำลายวัตถุระเบิด มีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารความเสี่ยงเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในมาตรการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานในพื้นที่ชายแดนภาคใต้และควรมีการเผยแพร่แนวคิด ทฤษฎีการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้กับข้าราชการทหารหน่วยทำลายวัตถุระเบิด เกิดความเข้าใจและนำไปใช้ปฏิบัติงานทุกครั้ง ทั้งนี้เพื่อลดความสูญเสียและลดความเสี่ยงที่เป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินควรนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาจัดการความเสี่ยงในพื้นที่เสี่ยงภัยอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อให้เกิดความปลอดภัยสูงสุดควรมีการให้ความรู้อบรม ฝึก ทาข่าวในพื้นที่ดำเนินการศึกษาและพัฒนาไปพร้อมๆ กันในทุกภาคส่วนจัดการอบรมและให้ความรู้ในระดับที่มีความชำนาญมาก ผู้ปฏิบัติและผู้ควบคุมการปฏิบัติควรฝึกฝนทั้งในด้านการฝึกและการคิดนอกกรอบในการปฏิบัติด้วย เพื่อนำวิธีการใหม่ๆ มาใช้ ทั้งนี้เพื่อให้ก้าวทันผู้ก่อเหตุร้าย

2. จากผลการศึกษาที่พบว่า ประเด็นเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในการแปลง วัตถุประสงค์เป้าหมายหรือแผน

ยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมน้อยกว่าประเด็นอื่นๆ และหน่วยงานหน่วยงานไม่ได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เนื่องจากหน่วยทำลายวัตถุระเบิด เป็นหน่วยปฏิบัติ ไม่ได้เป็นหน่วยงานที่สามารถกำหนดแผนกลยุทธ์ ดังนั้น กองทัพควรมีการกำหนดเรื่องการบริหารความเสี่ยงให้เป็นส่วนหนึ่งของวัตถุประสงค์ในการดำเนินกลยุทธ์และแผนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ควบคู่ไปกับการบริหารความเสี่ยงที่เป็นมาตรฐานสากลกองทัพควรกำหนดกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง เกี่ยวกับการปฏิบัติของหน่วยที่มีความเสี่ยงสูงให้ชัดเจน และหน่วยทำลายวัตถุระเบิดควรจัดทำแผนกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของกองทัพ

3. จากผลการศึกษาที่พบว่า ควรมีการสอบถามความต้องการของผู้ปฏิบัติงานว่า ต้องการยุทธวิธีประเภทอะไรในการปฏิบัติงานเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่มีความเสี่ยงสูงในการปฏิบัติงาน ดังนั้นควรสนับสนุน อุปกรณ์เก็บกู้ที่มีความทันสมัย ใช้งานได้ดี รวมถึงอุปกรณ์ป้องกันความรุนแรงจากการระเบิด เมื่อมีการระเบิดขึ้นในขณะที่ปฏิบัติงาน เพื่อลดการเสียชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งประชาชน ในพื้นที่

ทั้งนี้ มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่จะต้องนำภาครัฐ สถาบันการเมือง การทหาร และนำภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรวมทั้งงานด้านมวลชนสัมพันธ์ให้เข้าถึงประชาชนเพื่อลดความรุนแรงอีกทางหนึ่ง อีกทั้งในระดับสั่งการควรคำนึงถึงการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ไม่ควรมุ่งหวังให้เกิดผลงานทางสื่อมวลชน ซึ่งจะทำให้หน่วยที่รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่ด้วยความยากลำบาก

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเพื่อประเมินผลการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรมเพื่อจะได้เห็นผลการประเมิน มาใช้เป็นแนวทางการพัฒนาและปรับปรุง การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

2. ในการศึกษาครั้งต่อไปในเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงของข้าราชการทหารหน่วยทำลายวัตถุระเบิดในการปฏิบัติงานในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่น่าสนใจ เช่น ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันความ

เสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงของข้าราชการทหาร ในการปฏิบัติงานพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้กับ ข้าราชการตำรวจหน่วยทำลายวัตถุระเบิดหรือ ข้าราชการหน่วยต่างๆ ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงกลาโหม. 2551. กฎ ระเบียบ คำสั่ง และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงกลาโหม. สำนักปลัดกลาโหม. (Online). www.opsdapp.mod.go.th/autocomm/autolaw/show_guest.aps, 12 พฤศจิกายน 2555.
- กระทรวงกลาโหม. 2551. พระราชบัญญัติ การจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม. (Online). www.mod.go.th/structure.aspx, 12 พฤศจิกายน 2555.
- กิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ. 2551. การจัดการความเสี่ยงและตราสารอนุพันธ์เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: เพียร์สันเอดดูเคชั่น อิน โดไชน่า.
- คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ. 2550. คู่มือบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร ENTERPRISE RISK MANAGEMENT. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.
- จินตนา บุญบงการ และ ญัฐพันธ์ เจริญนันท์. 2544. การจัดการเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541 เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยเสถียร พรหมศรี. 2550. การบริหารความเสี่ยง. กรุงเทพมหานคร: เอ็กสเปอร์เน็ท.
- ญัฐพันธ์ เจริญนันท์. 2552. การจัดการเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ดวงใจ ช่วยตระกูล. 2545. การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษา: วิทยานิพนธ์บริหารการศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทศพร ศิริสัมพันธ์. 2539. การบริหารรัฐกิจเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธร สุนทรายุทธ. 2550. การบริหารความเสี่ยงทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: เนติกุลการพิมพ์.
- ธารชดา ออมเพชรกุล. 2546. การพัฒนาระบบบริหารความเสี่ยงในส่วนการพัสดุ. วิทยานิพนธ์วิศวกรรม

- ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ช้างศักดิ์ คงคาสวัสดิ์. 2551. การบริหารความเสี่ยงด้าน HR.
กรุงเทพมหานคร: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี
(ไทย-ญี่ปุ่น).
- นฤมล สอาดโคม. 2550. การบริหารความเสี่ยงองค์กร.
กรุงเทพมหานคร: ฐานการพิมพ์.
- บุญธรรม กิจปรีดาภิสุทธร. 2546. คู่มือการวิจัยการเขียนรายงาน
การวิจัยและวิทยานิพนธ์. กรุงเทพมหานคร: จาม
จุรีย์โปรดัก.
- บุญรอด ศรีสมบัติ. 2555. วิเคราะห์รากเหง้าไฟใต้ (Online).
[www.narater2010.blogspot.com /2010/10/blog.post](http://www.narater2010.blogspot.com/2010/10/blog.post)
12 พฤศจิกายน 2556.
- ประกอบ กุลเกลี้ยง. 2550. รูปแบบการบริหารความเสี่ยงเพื่อ
ป้องกันคอร์รัปชันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.
วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ปราชญา กล้าผจญ. 2551. การบริหารความเสี่ยง Risk
Managament. กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- ศูนย์เฝ้าระวังเชิงองค์ความรู้สถานการณ์ภาคใต้. ข้อมูลเหตุการณ์
การก่อการร้ายและจำนวนผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต
ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. (Online). [www.
deepsouthwath.org/](http://www.deepsouthwath.org/). 7 พฤศจิกายน 2555.
- สถาบันข่าวอิสรา สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย. 2556. ศูนย์ข่าวภาคใต้. (Online). [www.isranew.
org/south-new.html](http://www.isranew.org/south-new.html), 12 พฤศจิกายน 2556.
- สุพัตรา จุณณะปิยะ. 2546. คู่มือการวิจัยทางรัฐศาสตร์และ
รัฐประศาสนศาสตร์. นครปฐม: โรงพิมพ์ศูนย์ส่งเสริม
และฝึกอบรมการเกษตรแห่งชาติ.
- อนุชาติ บุญนาค. 2549. การวิเคราะห์สถานการณ์ การก่อความ
ไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในระดับยุทธศาสตร์.
(Online). [www.anuchart.info/article/southern Crisis.
pdf](http://www.anuchart.info/article/southern%20Crisis.pdf), 17 ธันวาคม 2555.
- Best, J. W. 1977. **Research in Education**. 3rd ed . Englewood
cliffs, New Jersey: Prentice Hall.
- Cronbach, L. J. 1990. **Essentials of Psychology Tasting**.
5th ed. New Yoke: Harper Collins.
- Reeder, W. W. 1974. **Some Aspects of the Information
Social Participation of Fannilies in New Yoke
State**. New York: Unpublished Ph.D Dissertation,
Cornell University.

